

Omställning – nytt statsbidragssystem

Fredrik Hedlund 2023-05-22

Omställningsarbete väntar. Vi får ett nytt statsbidragssystem och utifrån det behöver vi ställa om, utveckla oss och vår verksamhet.

I korthet.

Vi är på väg in i omställning där våra roller och funktioner är viktiga. Det finns möjligheter i förflyttningen, det blir mycket jobb men det behöver inte bli jobbigt. Vi har förutsättningar att bli tydligare för oss själva och dem vi är till för, vi kommer att fördjupa och utveckla vårt kvalitetsarbete. Vi kommer få syn på behov av kompetensutveckling och jag är övertygad om att så snart vi sätter igång arbetet så förändras och utvecklas vi.

Vi ska göra detta tillsammans. Hög delaktighet och bidra med kompetens från hela organisationen. Genom att omställningen sker stegvist och agilt kommer organisationen och vi som är i den att tränas i viktiga förhållningssätt. Det kommer positivt att spilla över på nya arbetssätt i vardagen.

Vi tar oss an omställningen genom att starta om ett antal processer i stort sett omgående. Varje process har en processägare och en processledare som håller ihop respektive process. Processerna har ett sammanhållet arbetssätt inspirerat från bl a Sensus X (Nuläge – Önskat läge – Förändringsbehov - Handlingsplan). Det finns ledstjärnor för arbetet som håller ihop och ger riktning. Vi har en ordning för kommunikation som gör att det som händer i processerna är transparent och spårbart. Vi ska använda "linjen" så mycket som möjligt för att lösa uppgifter och skapa underlag.

Ledstjärnor för omställningsarbetet

- vi gör omställningen för att bättre motsvara förväntningar hos dem vi är till för
- vi gör omställningen som *ett Sensus* för att levandegöra vår identitet
- vi är modiga i att tänka nytt - vi ser omställningen som en möjlighet
- vi genomför omställningen steg för steg och lär längs vägen

Styrning och ledning

Förbundsstyrelsen

- Styr arbetet och beställer
- Beslutar om resurser
- Får och beställer rapporter från omställningsnav, redovisas vid FS och AU

Förbundsrektor

- Leder och ansvarar för omställningsarbetet på uppdrag av förbundsstyrelsen

Regionordförande-gruppen

- Referens- och samrådsgrupp
- Möter förbundsordföranden och förbundsrektor regelbundet

Regionstyrelser

- Förankringsgrupp
- Gör medskick
- Är i tät relation med omställningsnav i form av regionchef
- Besvarar internremiss vid behov

Processer för omställning och utveckling

Vi startar fem processer nu. Omställningen relaterar i hög grad till statsbidraget men har också beredskap för skeenden i vår om- och närvärld samt vårt pågående kvalitetsarbete.

Kort om varje process.

- **Profilering** - Sensus profil - det nya statsbidragssystemet förväntar av oss att vi stärker och tydliggör vår profil. Profilen ska vara etablerad och en del av det vi redan är. Utgångspunkt är Sensus identitet och ny huvudsaklig inriktning. Vi kommer också att bedömas utifrån hur väl vi arbetar efter profilen, hur vi låter den styra och prägla vår verksamhet. Det här arbetet kan göras tillsammans och transparent i hela organisationen, men också med tempo. Det blir ett slags signum för Sensus, ett raster som oavsett verksamhet präglar oss. Det är en grund för övriga områden.

Processägare Mia Korsgren

Processledare Christoffer Gustafsson

- **Verksamhetsåtagande** - vi vet ännu inte exakt vad det kommer att innebära men det blir ett framåtsyftande åtagande om vad vi vill åstadkomma de närmsta tre åren och som innehåller tydliga målsättningar. Från Folkbildningsrådet kommer vi att få mer information om format för detta arbete. Senast till hösten ska det finnas stöd för arbetet. Verksamhetsåtagandet ska enligt den tidplan som ligger just nu vara klart innan sommaren 2024. Detta är ett omfattande arbete kommande år och ska göras i samspel med dem vi är till för. Detta är också ett område där det finns mycket resurser. Jag ser framför mig att bland annat torgen kan bli viktiga för att arbeta fram underlag för detta arbete.

*Processägare Marie Langaard
Processledare Urban Hermansson*

- **Kvalitet, uppföljning och indikatorer.** Det är ett nytt kvalitetsbedömnings-system, obeprövat men tydligt i sin riktning. Vi kommer att prövas, mätas och bedömas både på liknande sätt som idag men också på många fler sätt. Inom kort inleds samtal med Folkbildningsrådet och övriga studieförbund om indikatorerna och hur de ska utformas. Signalen är att arbete med indikatorer inleds under våren. Detta behöver hållas ihop med vårt pågående kvalitetsarbetet som vi har kommit långt i, men också innebär helt ny mark. Vi kan benchmarka med t ex biståndsbranschen som gjort en resa mot kvalitetsbedömningssystem. I bedömning av vårt nuvarande kvalitetsarbete så har vi huvudsakligen två större brister. Vi agerar fortfarande lite för olika inom Sensus och vi är inte nog bra på att mäta och beskriva resultat och effekter. Här behöver vi alltså både lära helt nytt och förfinas det som redan görs.

*Processägare Torbjörn Ringdahl
Processledare Kjell-Åke Waldner*

- **Kompetens och förmågor.** Vi är djupt rotade, tränade och styrda av kvantitativa mätningar. Ett nytt statsbidragssystem kommer att ställa nya frågor och kräva nya svar av i stort sett alla roller i organisationen. Vi har genomfört en ledningsutbildning för de funktioner i organisationen med arbetsgivarfunktioner (regionchefer, ”mellanchefer” och förbundsrektor) under våren och vi har förtroendevaldadagar i höst liknande de medarbetardagar som genomfördes hösten 2022. Vi behöver rusta för att leda och verka i transformation. Satsningar på kompetensutveckling, och ibland kompetensväxling, behöver fortsätta. Vi är många som kommer att behöva utföra våra uppdrag på nya sätt. Vi behöver identifiera generella kompetenser och förmågor som Sensus behöver framåt. Därefter behöver vi göra en kompetensinventering. Och sedan se skillnaden och då också arbeta med kompetensutveckling, där det behövs kompetensväxling. Kanske finns det här också en dörr som öppnas i hur vi kan använda AI. Det pågår ett innovativt arbete kring AI som också är viktigt att ta med in i framtidens kompetens för Sensus.

*Processägare Bodil Larsson Frånlund
Processledare Katharina Persson*

- **Analyser och systemstöd.** Egentligen två processer men de går att hålla ihop. Vi behöver se konsekvenser av olika förslag, förändringar och verksamheter. Vår interna fördelning bygger i nuläget på kvantitativ verksamhet. Det handlar framöver om resurser till regioner, mandat vid stämmor och handlingsutrymme för medarbetare i verksamhetssamarbeten. Uppföljning, indikatorer och fördelningar kommer att behöva stöd både i tanke och så småningom i handling. Allt från tertialrapporter till styrelser, uppföljningar till Folkbildningsrådet men också verktyg för att en verksamhetutvecklare ska kunna gå in i samarbeten och budgetera för sin verksamhet.

*Processägare Birgitta Sundström
Processledare Siavash Vatanijalal*

Dessa processer berör varandra och i viss mån överlappar de varandra. För varje process beskrivs Nuläge, Önskat läge samt Vad som behöver ske för att göra skillnad. Arbetet sker stegvist och anpassas efter nya behov som blir synliga längs vägen.

Omställningsnav

Samordning, avstämning och överblick

- Leds av förbundsrektor och håller ihop helheten
- Träffas regelbundet – sprintar – korta stämöten (varannan/var tredje vecka och tätare om så behövs)
- Processägare för varje område (regionchef)
- Processledare för varje område
- Kommunikationsstöd till förbundsrektor

Processägare - en för varje process

- Utsedd regionchef ansvarar för var sin process
- Ansvarar för vad som behandlas
- Ansvarar för risk, möjlighets- och väsentlighetsanalyser för processen
- Ansvarar för lägesrapport till möten med omställningsnav

Processledare - en för varje process

- Utses av förbundsrektor
- Ansvarar för hur processen tas vidare (utövare)
- Knyter till sig kompetenser som behövs och arbetar agilt - stegvist

Resurser i grupper och strukturer, bland annat

- Torg
– viktiga för arbete med underlag på olika sätt
- Sensus X
– fokus på att arbeta med Sensus X-projekt kopplat till olika processer

- Mellanchefskollegiet
– ska adresseras tydligt, viktiga i vardagen och i olika processer
- Nationellt samverkansforum
– förankring och samverkan
- Arbetsmiljöombuden
- i rätt skede, eller för vissa moment - samla arbetsmiljöombuden
- Arbetsgrupper, tillfälliga eller mer långsiktiga
(t ex musik, analysteamet, kvalitet och etik)
- Redaktion kompetenssajt
– arbetar med kompetenssajten och genomsyrande kompetens. Håller vardagen kring detta flytande, kopplar till process kompetens och förmågor

Samlingar och möten i linjen

- Arbetsutskott- och förbundsstyrelsemöten – rapporter, vägval, beslut
- Regionchefs-möten – förbereder inför förbundsrektors möten med FS
- Regionordförande-möten – förankring, samråd, medskick
- Regionstyrelse-möten – förankring, samråd, medskick
- Förbundsstämma
- Regionstämmor
- Rådslag, två ggr/år – avstämningspunkter för framförallt verksamhetsåtagande
- Dagar för förtroendevalda – kompetensutveckling, förankring